

Metadon

Grupp: opioider.

Sammansättning och former: metadonhydroklorid är ett ofärgat eller vitt kristalliskt pulver. Det bereds som läkemedel i tabletter (10 mg) eller som injektionsfärdig lösning (10 mg/ml). Vid underhållsbehandling av opiatmissbrukare blandas det i apelsinjuice för nedsväljning.

Benämningar: metadon, metadonhydroklorid, Adolan, Biodone Forte, Dolomed, Dolophine, Eptadone, Heptadone, Methaddict, Pallidone, Physeptone, Pindone, Polamidon, Synastone.

Doser: smärtstillande vid 5 – 10 mg intramuskulärt eller oralt, metadon (racemat) har uppskattats vara ungefär dubbelt så starkt som morfin, vilket skulle ge en rusgivande dos om 10 mg, enligt Geschwinde bör man utgå från 5 mg (för racemat 10 mg) som "konsumtionsenhet för rusändamål" vid intravenös injektion.

Tillförselätt: nedsväljning av tabletter eller utblandad vätska, injektion (intramuskulär eller intravenös).

Ruseffekter: eufori, likgiltighet, smärtlindring.

Biverkningar: minskning av sexuell intresse och sexuell förmåga, svettningar, yrsel, sömn- och aptitlöshet, illamående, kräkningar, mag-tarmbesvär, nedsatt andning (andningsdepression).

Beroenderisk: som heroin (verkar på samma μ -receptor). Metadon har mycket längre omsättningstid i kroppen och ger därför mer utdragna och plågsamma abstinensreaktioner.

Skadeverkningar-risker: vid stora doser lungödem, som kan vara livshotande, även livshotande förgiftningar genom andningsförlamning. Livshotande förgiftningar har förekommit vid intravenös tillförsel av 20 mg. Dödlig dos har uppskattats till 50 – 100 mg för icke-tillvand person.

Sammanfattande beskrivning: Metadon har samma huvudsakliga effekter som heroin, men den dödliga mängden ren metadon för en icke tillvand person är dubbelt så stor som mängden ren heroin. Missbruk av metadon utan tidigare missbruk av heroin torde vara sällsynt i Sverige. Uppgifterna om rusgivande dos för naiv person torde därför rymma viss osäkerhet.

I NJA 1996 s. 478 uttalade sakkunniga att den dödliga dosen metadon för en icke tillvand missbrukare är mellan 50/60 och 100 mg medan samma dos för heroin är mellan 30 och 50 mg. Målet rörde hantering av 50-60 mg ren metadon, vilket bedömdes som brott av normalgraden. Påföljden för den hanteringen och ett innehav av 0,5-1 gram cannabis bestämdes till en månads fängelse med hänsyn till vissa mildrande omständigheter.

Vid jämförelser mellan heroin och metadon bör hänsyn tas till koncentrationen och det gäller särskilt i de fall det rör sig om metadon i tablettform. Straffvärdet för metadon bör sättas till ungefär hälften av

motsvarande mängd heroin, vilket korresponderar med de sakkunnigas uttalanden i det ovan nämnda rättsfallet.